

Γ. Σεραφείμ, ΔΔΔ

02/06/2022

**Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ
ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ Η
ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ
ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ
ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΣΤΗ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΚΗ ΣΤΑ
ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ
ΕΝΝΟΜΗΣ ΤΑΞΗΣ**

◇ ΠΛΑΙΣΙΟ, ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΔΙΑΛΕΞΗΣ

◇ ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑΣ

◇ ΓΕΝΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑΣ -
Ο ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΣΤΗ ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΕΠΟΧΗ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑΣ

- ◆ Η αρχή της καταλληλότητας (προσφορότητας)

Το μέτρο θα πρέπει να συμβάλλει σημαντικά στην επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού

- ◆ Η αρχή της αναγκαιότητας

Αναζητείται το λιγότερο επαχθές αποτελεσματικό μέτρο

- ◆ Η αρχή της αναλογικότητας υπό την στενή της έννοια (stricto sensu)

Υπαρξη εύλογης σχέσης μεταξύ του λαμβανόμενου μέτρου και του επιδιωκόμενου σκοπού

ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ
ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΕ
ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΑΣΚΗΘΕΙΣΑ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΣΤΑ
ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 146 ΤΟΥ
ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΕΠΙΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΣΕ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΔΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ

- ◊ Αποτελεί νομικό ζήτημα ουσίας και συνεπώς δε δύναται να εκπληρώνει την προϋπόθεση της «έκδηλης παρανομίας»
- ◊ Εξαίρεση από τον ως άνω κανόνα η περίπτωση κατά την οποία *prima facie* και εξόφθαλμα η επίδικη απόφαση δεν βρίσκεται σε οποιοδήποτε λογικό συσχετισμό με τον επιδιωκόμενο σκοπό της απόφασης

ΕΠΙΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΜΟΥ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ

◊ ΚΑΤ' ΕΠΙΚΛΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ 1999 (158(I)/1999), ΆΡΘΡΟ 52

- *Εφαρμόζεται επικουρικά και στο βαθμό που δεν υπάρχει άλλη εξειδικευμένη πρόνοια σε άλλο ειδικότερο και ισότιμο (όχι Κ.Δ.Π) νομοθέτημα*
- *Ο ισχυρισμός παραβίασης του Άρθρου 52 πρέπει να δικογραφείται πλήρως, δεν αποτελεί ζήτημα δημόσιας τάξεως που εξετάζεται αυτεπάγγελτα*

ΑΡΘΡΟ 52 ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ 1999 (158(I)/1999)

- (1) Το διοικητικό όργανο, κατά την άσκηση της **διακριτικής** του εξουσίας, οφείλει να λαμβάνει υπόψη και να σταθμίζει όλα τα **άμεσα αναμιγμένα στην υπόθεση συμφέροντα**.
- (2) Τα μέσα που χρησιμοποιεί η διοίκηση στις ενέργειές της πρέπει να είναι **ανάλογα με τον επιδιωκόμενο σκοπό**. Επέμβαση στα δικαιώματα των πολιτών **επιτρέπεται μόνο στην έκταση που αυτό είναι απαραίτητο** για την προστασία του δημόσιου συμφέροντος.
- (3) Αν η διοίκηση έχει να επιλέξει μεταξύ δύο ή περισσότερων νόμιμων λύσεων, οφείλει να προτιμήσει εκείνη που είναι **λιγότερο επαχθής** για το διοικούμενο.
- (4) Κάθε πειθαρχικό ή **διοικητικό μέτρο** που λαμβάνει η διοίκηση πρέπει να έχει **αντικειμενική συνάφεια** με την υποχρέωση που παραβιάστηκε και να βρίσκεται **σε εύλογη σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό**.
- (5) Οι δυσμενείς για έναν ή περισσότερους διοικουμένους συνέπειες μιας διοικητικής πράξης **δεν πρέπει να είναι δυσανάλογες με τον επιδιωκόμενο με την πράξη σκοπό**.

◊ ΕΠΙΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΠΡΟΣ ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΑΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑΣ Η ΑΝΤΙΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (ΑΠΛΟΥ) ΝΟΜΟΥ ΜΕ ΑΝΩΤΕΡΑ ΑΥΤΟΥ ΙΕΡΑΡΧΙΚΑ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΑ (ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΕΣΔΑ. ΆΛΛΕΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΥΡΩΜΕΝΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ, ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ)

- *Ο ισχυρισμός πρέπει να δικογραφείται πλήρως και εξειδικευμένα, δεν αποτελεί ζήτημα δημόσιας τάξεως που εξετάζεται αυτεπάγγελτα.*
- *Ο ισχυρισμός οφείλει να αναπτύσσεται πλήρως στη γραπτή αγόρευση.*
- *Τέτοιος ισχυρισμός δεν εξετάζεται αποκλειστικά στα πλαίσια της διοικητικής δίκης, αλλά μπορεί να τεθεί ενώπιον όλων των δικαστηρίων που έχουν συναφή αρμοδιότητα (π.χ. ενώπιον του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών, εάν παραβιάζεται δικαίωμα εργασιακής φύσεως)*

ΕΞΕΤΑΣΗ (ΜΗ) ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΡΟΣ ΤΑ ΑΝΩΤΕΡΩ (ΥΠΕΡΙΣΧΥΟΝΤΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ) ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΑ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ

- ◊ Η περίπτωση να εμπίπτει στο πλαίσιο προστασίας του Άρθρου που κατ' ισχυρισμό παραβιάζεται
- ◊ Το προστατευόμενο δικαίωμα από το εν λόγω άρθρο να είναι δεκτικό περιορισμού (in abstracto) και ο Νόμος να καλύπτεται από τις τυχόν προβλεπόμενες δυνατότητες περιπτώσεων περιορισμού (η χρήση λέξεων, όπως «αναγκαίο» προδιαθέτει για δυνατότητα περιορισμού, η λέξη «ουδείς», προδιαθέτει για το αντίθετο)
- ◊ Το προστατευόμενο δικαίωμα του αιτητή να έχει όντως **συγκεκριμένα** (in concreto) περιοριστεί από τις πρόνοιες του νόμου
- ◊ **Ο περιορισμός να υπερβαίνει το αναγκαίο**, δηλαδή να συγκρούεται με την αρχή της αναλογικότητας (βλ. ανωτέρω γενικές προϋποθέσεις), η οποία αποτελεί τον «περιορισμό του περιορισμού» (νόμος ικανός για να επιτευχθεί ο σκοπός του νομοθέτη, να απαιτείται προς την επίτευξη του σκοπού και να είναι ανάλογος αυτού υπό τη στενή έννοια του νόμου)
- ◊ **Μη κατάργηση του πυρήνα της προστασίας** του άρθρου (ως τελευταία γραμμή άμυνας του διοικούμενου)

ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

- ❖ Κατά το πρότυπο της αρχής της επικουρικότητας, η αρχή της αναλογικότητας διέπει την άσκηση των αρμοδιοτήτων που διαθέτει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Σκοπός της είναι **να περιορίσει και να οριοθετήσει τη δράση των οργάνων της Ένωσης.** Σύμφωνα με τον εν λόγω κανόνα η δράση των κοινοτικών οργάνων δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων των Συνθηκών. Με άλλα λόγια, η έκταση της δράσης πρέπει να αντιστοιχεί στον επιδιωκόμενο στόχο της. Αυτό σημαίνει ότι, όταν η Ένωση διαθέτει διάφορους τρόπους επέμβασης με την ίδια αποτελεσματικότητα, πρέπει να επιλέξει αυτόν που **επιτρέπει τη μεγαλύτερη ελευθερία στα κράτη - μέλη και τους ιδιώτες.**
- ❖ Η αρχή της αναλογικότητας εγγράφεται ρητά στο πρωτογενές δίκαιο με το άρθρο 5 τρίτο εδάφιο της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΣΕΚ). Με τη συνθήκη του Άμστερνταμ προσαρτήθηκε στη ΣΕΚ το πρωτόκολλο σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, στο οποίο αναλύονται τα κριτήρια εφαρμογής των δύο αρχών

ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

◊ Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Ενδεικτικά, βλ. Άρθρο 49 (3),
- Άρθρο 52 (1): *«Κάθε περιορισμός στην άσκηση των δικαιωμάτων και ελευθεριών που αναγνωρίζονται στον παρόντα Χάρτη πρέπει να προβλέπεται από το νόμο και να τηρεί το βασικό περιεχόμενο των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών. Τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας, περιορισμοί επιτρέπεται να επιβάλλονται μόνον εφόσον είναι αναγκαίοι και ανταποκρίνονται πραγματικά σε στόχους γενικού ενδιαφέροντος που αναγνωρίζει η Ένωση ή στην ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών των τρίτων.»*
- Για το πεδίο εφαρμογής βλ. Άρθρο 51: *Οι διατάξεις του παρόντος Χάρτη απευθύνονται στα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης, τηρουμένης της αρχής της επικουρικότητας, καθώς και στα κράτη μέλη, μόνον όταν εφαρμόζουν το δίκαιο της Ένωσης.*

Πρόβλημα: Απαιτείται (και) η επίκληση/δικογράφηση και του Άρθρου 1Α του Συντάγματος;

◊ ΕΠΙΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΣΤΗ ΒΑΣΗ ΤΗΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΩΣ ΞΕΧΩΡΙΣΤΗ ΠΗΓΗ ΔΙΚΑΙΟΥ

- *Ο ισχυρισμός πρέπει να δικογραφείται πλήρως, δεν αποτελεί ζήτημα δημόσιας τάξεως που εξετάζεται αυτεπάγγελτα, η απλή διατύπωση ότι η επίδικη απόφαση παραβιάζει τη νομολογία δεν επαρκεί και κρίνεται ασαφής*
- *Πότε κρίνεται ορθή η επίκληση της αρχής ξεχωριστά ή επιπρόσθετα του άρθρου 52 του Συντάγματος;*
- *ALABDALLA v. ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ κ.α., ΕΦΕΣΗ ΚΑΤΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΑΡ. 81/19, 20/7/2021*

◊ ΕΠΙΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΩΣ ΑΥΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΟΛΟΓΙΚΑ ΕΝΣΩΜΑΤΩΝΕΤΑΙ ΕΜΜΕΣΩΣ ΠΛΗΝ ΣΑΦΩΣ ΣΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ - ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΑΣΚΗΘΕΙΣΑ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

- ◊ Το Διοικητικό Δικαστήριο Διεθνούς Προστασίας, έχει, μεταξύ άλλων δικαίωμα εξέτασης και της ουσίας και όχι απλά της νομιμότητας της προσβληθείσας απόφασης και, συνακόλουθα, αρμοδιότητα και να αντικαταστήσει την απόφαση, μερικώς ή ολικώς. Στο πλαίσιο αυτό το εν λόγω δικαστήριο έχει δικαίωμα (αλλά και υποχρέωση) να αποδέχεται και μεταγενέστερα του χρόνου λήψης της επίδικης απόφασης στοιχεία, το οποίο το ίδιο σταθμίζει.
- ◊ Ύπαρξη ειδικής νομοθεσίας για την εξέταση, κατά πόσο υπάρχουν λιγότερο επεμβατικά εναλλακτικά μέτρα αντί κράτησης (περί Προσφύγων Νόμος, Ν. 6 (I)/2000, Άρθρο 9στ (1) (3)(4))

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ
ΘΕΡΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΥΠΟΜΟΝΗ ΚΑΙ
ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ
ΣΑΣ!

Γ. Σεραφείμ, ΔΔΔ

02/06/2022